

Lukijalle

On kutkuttavaa ja hurjaa kurkotella kohti tulevaisuutta. Minkälaisia analysoinnin, kriittisen ajattelun tai argumentoinnin taitoja tulevaisuuden ihminen tarvitsee? Mihin suuntaan kommunikaatio tulevaisuudessa kehittyy? Täytyykö jokaisen jo ihan kohta osata koodata vai surkastuvatko ihmisten aivot vähitellen seuraavan vuosituhatvuotensa aikana?

Olen joskus miettinyt, ovatko lapset ja nuoret askeleen lähempänä tulevaisuutta kuin me aikuiset. Nojaavatko he jotenkin rohkeammin tulevaisuuteen? Ovatko he edes pienen hiiren askeleen edellä?

Eivät he ole. Me kaikki elämme tiukasti kiinni tässä ajassa. Me kaikki käsikirjoitamme juuri nyt tulevaisuutta. Mediaympäristön uudet ilmiöt näyttävät toisille meistä hauskoina ja houkuttelevina, toisille kenties uhkaavina ja pelottavina. Meiltä kaikilta ne vaativat kuitenkin jatkuvasti uudenlaisia kansalaistaitoja, muun muassa tiedonhaun taitoja, sosiaalista vastuuta ja kykyä analysoida ja tuottaa multimodaalista mediaa. Mediakasvatuksella tuetaan kriittistä ajattelua ja mediasisältöjen tiedostavaa tuottamista. Mediakasvatus tukee lasten ja nuorten monilukutaidon kehittymistä. Monilukutaito on taitoa kyseenalaistaa, kysyä ja luoda uutta.

Kasvattajilla on paljon valtaa ja vastuuta suhteessa lapsiin ja nuoriin, myös digitaalisessa kulttuurissa. Mediakasvattajan on uskallettava elää jatkuvassa epävarmuudessa, keskellä muutosta, ja samalla olla se syväälle juurtunut, turvallinen puu. Rohkeutta vaatii myös se, että sallii itsensä rentoutua, iloita, nauttia tai pilailla muuttuvan mediakulttuurin keskellä. Mediakasvattajalla on oltava lehmän hermot ja nauravat varpaat.

Tämä *Mediametkaa!*-oppimateriaalisarjan kymmenes osa pureutuu syväälle mediaympäristön ajankohtaisiin ilmiöihin. Kirjan asiantuntija-artikkelit käsittelevät muun muassa mediasisältöjen vaikutusta eri-ikäisiin lapsiin, kaupallisuutta, pelikasvatusta, monikulttuurisuutta ja eettisyyttä. Artikkeleiden lisäksi kirjaan on koottu vuosien varrella hyväksi havaittuja mediakasvatuksen toimintamalleja ja tehtäviä. Mukana on myös lisätyn todellisuuden (Augmented Reality) videoita, joiden avulla kaikki pääsevät kuulemaan lasten ja nuorten mielipiteitä ja tutustumaan käytännön mediakasvatustilanteisiin. Lisätty todellisuus rikastaa tarinankerrontaa ja fyysistä elinympäristöämme mediasisällöillä.

Mediakasvatuskeskus Metka ry on tehnyt mediakasvatustyötä Suomessa ja kansainvälisesti jo 60 vuoden ajan. Kaikki Metkan *Mediametkaa!*-oppimateriaalit tarjoavat tietoa, kannustavat kokeilemaan mediakasvatusta käytännössä ja havainnollistavat sen mahdollisuuksia. Tämä kymmenes *Mediametkaa!*-kirja päivittää ja kokoaa yhteen sarjan aiempien osien parhaat käytännöt.

Helsingissä 3.9.2018

Maija Puska